

CYFARFOD	Cabinet
DYDDIAD	28 Mehefin 2016
TEITL	Trosolwg Perfformiad Cyngor Gwynedd 2015/16 - meysydd Plant a Phobl Ifanc, Y Gymraeg, Cyngor Effeithiol ac Effeithlon, Cynllunio Ariannol a'r Amgylchedd.
PWRPAS	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
AWDUR	Y Cynghorydd Dyfed Edwards
SWYDDOG CYSWLLT	Geraint Owen, Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol

1.0 Cyflwyniad

- 1.1 Yn unol â chymuned rheoli perfformiad y Cyngor, cyflwynir trosolwg o berfformiad y Cyngor hyd yma yn 2015/16. Mae'r adroddiad hwn yn canolbwyntio ar Blant a Phobl Ifanc, Y Gymraeg, Cyngor Effeithiol ac Effeithlon, Cynllunio Ariannol, a'r Amgylchedd sy'n rhan o bortffolio'r aelodau Cabinet canlynol:

Y Cynghorydd Gareth Thomas
Y Cynghorydd Mair Rowlands
Y Cynghorydd Peredur Jenkins
Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn
Y Cynghorydd John Wynn Jones
Y Cynghorydd Dafydd Meurig

- 1.2 Mae'r adroddiad yn cyfarch y cynlluniau trawsnewidiol sydd yn y cynllun strategol yn ogystal ag yn tynnu sylw at y mesurau perfformiad sydd yn adlewyrchu gwaith dydd i ddydd y Cyngor.

2.0 Rhesymau dros argymell y penderfyniad

Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

3.0 Prif negeseuon

- 3.1 Perfformiad cadarnhaol ym maes Plant a Phobl Ifanc.
- 3.2 Gwaith positif i ddeall sefyllfa'r iaith Gymraeg wedi digwydd o fewn gwasanaethau ac ysgolion y Sir fel rhan o brosiectau maes Y Gymraeg, a gwelwyd cynnydd yng nghanran y disgyblion sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg a dilyniant y Gymraeg mewn ysgolion uwchradd.
- 3.3 Trefniadau llywodraethu wedi cryfhau a gwell effeithlonrwydd o ganlyniad i waith prosiectau maes Cyngor Effeithiol ac Effeithlon, ond mae'n gyn amserol i weld effaith y gwaith ar wasanaethau i bobl Gwynedd.
- 3.4 Cwblhawyd pedwar prosiect maes Cynllunio Ariannol yn llwyddiannus.
- 3.5 Perfformiad a rhagolygon cadarnhaol gyda mesurau maes yr Amgylchedd.

4.0 Prosiectau'r Cynllun Strategol

Cyflwynir isod adroddiadau cynnydd cryno ar brosiectau'r Cynllun Strategol 2015/16 yn y meysydd Plant a Phobl Ifanc, Y Gymraeg, Cyngor Effeithiol ac Effeithlon a Chynllunio Ariannol. Mae'r prosiectau ym mherchnogaeth yr aelodau Cabinet unigol, a dylid nodi nad oes prosiectau ym maes Amgylchedd (sydd ym mhorthffolio'r Cynghorwyr John Wynn Jones a Dafydd Meurig).

Er mwyn atgoffa aelodau, mae geiriad y cynllun strategol wedi ei nodi.

4.1 Plant a Phobl Ifanc

Y Cynghorydd Gareth Thomas

P1 Strategaeth Ansawdd Addysg

Pwrpas y prosiect hwn yw paratoi a datblygu Strategaeth Ansawdd Addysg fydd yn sail i wella a chysoni safonau addysg ar draws y Sir.

Mae Strategaeth Ansawdd Addysg wedi ei llunio, a bydd yn sail i wella a chysoni safonau addysg ar draws y Sir.

Mae'r seiliau sydd wedi'u gosod yn y strategaeth wedi dechrau dwyn ffrwyth yn barod, ac yn dangos y gwir effaith ar ganlyniadau plant a phobl ifanc. Nodir y prif gryfderau isod:

- Mae'r mesurau perfformiad allweddol ym mhob cyfnod allweddol yn gwella erbyn hyn, ac yn cymharu'n ffafriol ag awdurdodau lleol tebyg. Mae'n dangos cynnydd blynyddol ers 2013 ar gyfer Gwynedd.

Canran o ddisgyblion sy'n cyflawni'r Dangosydd Cyfnod Sylfaen (DCS)

Nifer disgyblion yn y cohort Haf 2015 – 1,246

	2013	2014	2015
Gwynedd	82.8%	85.2%	86.8%
Cymru	83.0%	85.2%	86.8%
Safle Cenedlaethol (1=gorau)	13	10	10

- Canran o ddisgyblion sydd wedi cyflawni'r Dangosydd Pynciau Craidd (DPC) ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2:

Nifer disgyblion yn y cohort Haf 2015 – 1,141

	2013	2014	2015
Gwynedd	86.6%	86.0%	89.5%
Cymru	84.3%	86.1%	87.7%
Safle Cenedlaethol (1=gorau)	6	14	6

- Mae bron pob disgybl yn gadael yr ysgol gydag achrediad ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4:

Nifer disgyblion 15 oed Haf 2015 – 1,310.

Perfformiad disgyblion 15 oed mewn cymhariaeth â Chymru ac awdurdodau eraill:

Gwynedd	2015	
	%	Safle
Trothwy Lefel 1	97.9	1
Trothwy Lefel 2	88.9	5
Trothwy Lefel 2+	63.3	5
Dangosydd Pynciau Craidd	62.4	3
Sgôr Pwyntiau Cyfartalog wedi'i gapio	362.0	1
Sgôr Pwyntiau Cyfartalog	617.2	1

Trothwy Lefel 1: Dysgu sydd gyfwerth a phump TGAU graddau D i G.
Trothwy Lefel 2: Dysgu sy'n gyfwerth a phump TGAU graddau A* i C.
Trothwy Lefel 2+: Dysgu sy'n gyfwerth a phump TGAU graddau A* i C yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a Mathemateg
Dangosydd Pynciau Craidd: % dysgwyr sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig mewn Saesneg neu Gymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth gyda'i gilydd
Sgôr Pwyntiau Cyfartalog wedi'i gapio: cyfartaledd pwyntiau'r wyth canlyniad gorau o'r holl gymwysterau a gymeradwywyd i'w defnyddio
Sgôr Pwyntiau Cyfartalog: cyfartaledd pwyntiau Saesneg neu Gymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth

Manylir ar rai o'r canlyniadau eraill yn rhan 3 o'r adroddiad, ac yn **Atodiad 1 – Mesurau**.

P2 Gwella arweinyddiaeth a rheolaeth

Pwrpas y prosiect hwn yw gwella amodau arweinyddiaeth er mwyn codi safonau.

Hyd yma, mae'r prosiect hwn yn perfformio yn unol â'r disgwyl.

Mae adroddiad wedi'i gomisiynu i faes arweinyddiaeth yng Ngwynedd, ac mae ffocws penodol ar arweinyddiaeth yng nghynlluniau busnes yr Adran Addysg a GwE (Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Gogledd Cymru). Mae hyfforddiant gorfodol ym meysydd arwain a rheoli, ac addysgu ac asesu wedi'i ddarparu ar gyfer penaethiaid, gan osod gwaelodlin o ran disgwyliadau ar gyfer y flwyddyn addysgol bresennol a thu hwnt. Yn ogystal, mae'r awdurdod wedi ymyrryd yn effeithiol mewn tair ysgol oedd yn peri pryder o ran arweinyddiaeth. Mae un o'r ysgolion hynny wedi cael ei thynnu oddi ar y rhestr ysgolion sydd mewn mesurau arbennig gan Estyn.

Yn ystod y flwyddyn, cyflwynwyd ystod o weithgareddau i gefnogi a datblygu arweinwyr. Rhoddir blas o rai o'r sesiynau hynny isod:

- **Uwch Arweinyddiaeth**
 - ***Datblygu Penaethiaid Profiadol:*** rhaglen unigryw dros bedwar diwrnod ar gyfer grŵp targed bychan o benaethiaid llwyddiannus er mwyn eu symud ymlaen i'r cam nesaf yn eu gyrfa. Mynychodd bedwar pennaeth o Wynedd yr hyfforddiant.
 - ***Gweithdai i wella ansawdd hunan arfarnu a chynllunio gwelliant:*** Bu GwE yn cydweithio gyda'r Adran i ddarparu gweithdai arweiniol ym maes hunan-arfarnu a chynllunio gwelliant i gynrychiolaeth o Uwch Dim Rheoli pob ysgol. Roedd y sesiynau yn caniatáu mynediad i gyflwyniadau ar yr arferion gorau yn lleol a deunyddiau enghreifftiol i gefnogi gweithredu yn ôl yn yr ysgol. Mae tystiolaeth glir o'r ymweliadau monitro bod yr arweiniad wedi miniogi gweithredu ar draws sawl ysgol;
 - ***Gweithdai 'Estyn' barod:*** Mae'r Adran Addysg hefyd wedi bod yn cydweithio gyda GwE i ddarparu gweithdai i gynorthwyo arweinwyr i gael eu hysgolion yn barod ar gyfer arolygiadau Estyn. Mae gwelliannau sylweddol i'w gweld ym mhroffil 'categori dilyniant' yr ysgolion sydd wedi cael eu harolygu ers hynny.

Mae trafodaethau cychwynnol gyda GwE yn awgrymu y byddwn yn gweld gwelliannau pellach eleni a chynnydd yn yr ysgolion fydd yn derbyn dyfarniad B neu uwch ar gyfer eu gallu i wella. Mae'r gwaith o arfarnu ansawdd arweinyddiaeth ar draws ysgolion Gwynedd yn mynd rhagddo ar hyn o bryd a bydd dyfarniad interim ar gael cyn diwedd Tymor yr Haf 2016 a dyfarniad terfynol yn fuan yn Nhymor yr Hydref 2016.

Rhaglen creu rhwydwaith o ysgolion hyfyw i'r dyfodol
Pwrpas y rhaglen yma yw datblygu rhwydwaith o ysgolion hyfyw i'r dyfodol. Bydd cyflawni'r rhaglen yn creu gwell amodau i ddatblygu arweinyddiaeth, cynyddu a chysoni safonau addysg, a gwella profiadau i blant a phobl ifanc.

P3 Ysgol Bro Llifon

Pwrpas y prosiect yma yw darparu ysgol newydd yn sgil penderfyniad y Cyngor i gau ysgolion y Groeslon, Carmel a Bron y Foel.

Agorwyd yr ysgol newydd ym mis Medi 2015. Yn dilyn agoriad yr ysgol, gellir nodi'r isod fel canlyniadau cadarnhaol:

- Bellach, darperir mwy o gyfleoedd cyfartal i bob plentyn yn yr ardal er mwyn iddynt gael eu haddysgu mewn grwpiau o faint rhesymol
- Mae'r datblygiad wedi arwain at well amgylchedd i sicrhau arweinyddiaeth a rheolaeth gadarn
- Lleihad amrediad cost y pen ar gyfer darparu addysg yn yr ardal a lleihad llefydd gweigion gan gynyddu effeithlonrwydd.

P4 Hafod Lon Newydd

Pwrpas y prosiect yma yw darparu ysgol arbennig i ddisgyblion Meirionnydd a Dwyfor a hynny yn wyneb y penderfyniad i gau'r Ysgol Hafod Lon bresennol.

Mae cynnydd da wedi'i wneud gyda'r gwaith adeiladu, ac mae'n parhau yn fwriad i agor yn nhymor yr hydref 2016. Mae'r gwaith o gytuno strwythur staffio'r ysgol newydd wedi ei gyflawni gyda'r bwriad o gyflawni trefn penodi athrawon ychwanegol i'r rhai presennol yn fuan ar ôl gwyliau'r Sulgwyn, ac unrhyw gymorthyddion a staff ategol cyn gwyliau'r haf.

P5 Dalgylch Y Gader

Pwrpas y prosiect hwn yw sefydlu un Ysgol Ddalgylchol cyfrwng Cymraeg 3-16 oed yn nalgylch Ysgol y Gader.

Disgwylir bydd gwaith adeiladu wedi'i gwblhau er mwyn i'r ysgol newydd agor ym Medi 2017. Mae pennaeth newydd wedi cychwyn yn ei swydd ers Pasg 2016. Mae caniatâd cynllunio wedi ei gymeradwyo ar gyfer y gwaith ar safle Ysgol Gynradd Dolgellau.

P6 Glancegin

Pwrpas y prosiect hwn yw sicrhau buddsoddiad i ddarparu adeilad newydd i Ysgol Glancegin sydd wedi ei lleoli ym Maesgeirchen.

Mae'r achos busnes wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru, felly mae'r £5.11 miliwn yn ei le ar gyfer adeilad newydd Ysgol Glancegin. Mae'r contractwr bellach wedi ei benodi ac wedi cychwyn ar y gwaith adeiladu, gyda'r ysgol newydd yn barod erbyn dechrau tymor Medi 2017. Mae'r gwaith yn symud ymlaen yn unol â'r amserlen.

P7 Dalgylch Y Berwyn

Pwrpas y prosiect yma yw creu Campws Dysgu Gydol Oes Cyfrwng Cymraeg ar safle presennol Ysgol y Berwyn.

Mae cam olaf yr achos busnes wedi ei gymeradwyo gan y Cabinet a Llywodraeth Cymru. Mae'r holl brosesau statudol wedi'u cwblhau yn unol â'r amserlen a osodwyd. Mae'r broses cynllunio yn mynd rhagddo ar hyn o bryd, a chyflwynwyd cais i Bwyllgor Parc Cenedlaethol Eryri ym mis Ebrill.

Disgwylir bydd y gwaith adeiladu yn cael ei gwblhau ar amser er mwyn i'r ysgol newydd agor ym Medi 2018.

P8 Trawsnewid y ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad

Pwrpas y prosiect yma fydd trawsnewid y gwasanaeth ar gyfer plant sydd ag anghenion dysgu ychwanegol.

Mae'r strategaeth wedi ei chytuno a'i chymeradwyo ac mae ffurf a strwythur y gwasanaeth newydd wedi ei lunio ar ffurf drafft.

Yn ystod y flwyddyn, mae sawl newid i'r ddarpariaeth wedi digwydd yn cynnwys:

- Peidio â chynnig y gefnogaeth 3* o'r newydd ers 1 Medi, 2015. Mae cefnogaeth 3* yn ddarpariaeth ychwanegol i ddisgyblion sydd fel arfer ag anhawsterau sylweddol, ond heb fod o fewn y canllawiau statudol. Yn yr ysgolion lle mae'r gyllideb wedi'i datganoli, mae'r gyllideb eisoes wedi rhewi ers tua 5 mlynedd. Mae gofyn i ysgolion fod yn fwy hyblyg o ran y defnydd o'u cyllideb Anghenion Dysgu Ychwanegol interim.
- Cynnal hyfforddiant ar gyfer Cydlynwyr Anghenion Dysgu Ychwanegol pob ysgol ar y defnydd o ddulliau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, yn ogystal â chreu pecyn e-ddysgu cynhwysfawr i gefnogi hyn.
- Adolygu'r defnydd o'r meini prawf mynediad a gadael y Gwasanaeth Gwybyddiaeth a Dysgu (llefaredd a rhifedd) sydd yn golygu ein bod yn gallu targedu'r plant cywir yn well.
- Peilota'r defnydd o gymorthyddion ymestyn allan ar gyfer cynnig cefnogaeth i'r plant sy'n gadael y canolfannau anhwylder iaith yn hytrach na chymorthyddion unigol am nifer penodol o oriau'r wythnos.
- Cychwyn sefydlu'r gwasanaeth cynnal ymddygiad newydd, mewn ymateb i'r diffyg yn y ddarpariaeth.

Mae strwythur gwasanaeth wedi ei lunio ar y cyd ag Ynys Môn sydd yn rhoi darlun clir i'r model darparu i'r dyfodol.

Y Cynghorydd Mair Rowlands

P9 Sicrhau ystod o wasanaethau ataliol ar gyfer grwpiau o blant a phobl ifanc bregus Gwynedd.

Pwrpas y prosiect yw sicrhau trosolwg o'r agenda ataliol yn y Sir, gan weithio yn amlasiantaethol er mwyn sicrhau ein bod yn canolbwyntio ein hymdrechion ar wneud y pethau cywir yn y lle cywir.

Er mwyn trefnu ein gwasanaethau ymyrraeth gynnar ac ataliol o amgylch materion penodol sy'n wynebu Gwynedd, mae'r Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd wedi cynnal asesiad o anghenion teuluoedd trwy ddefnyddio data lleol. Mae'r asesiad yma wedi adnabod bylchau ac anghenion penodol fel rhai sydd angen eu targedu wrth gynllunio pecynnau/ rhaglenni ataliol i'r dyfodol a gwella'r ddarpariaeth sy'n cael ei chynnig i'r person ifanc a'r teulu. Mae'r bylchau yn cynnwys oediad llefaredd ac iaith, cefnogaeth iechyd meddwl lefel isel, ac anghenion riantu.

Yn ychwanegol i'r bylchau, mae'r asesiad wedi edrych ar yr arferion da sydd wedi codi o raglenni ataliol lle byddai o fudd i ni gryfhau ein darpariaeth. Awgrymir y canlynol fel egwyddorion creiddiol a chyfeiriad i'r gwaith:

- Cryfhau ac ymestyn model Tîm o Amgylch y Teulu (Tîm Gyda'n Gilydd) fel ffordd o weithio effeithiol ac ystyried y model yma ar gyfer rhaglenni i'r dyfodol
- Gweithio gyda Theulu cyfan, yn hytrach nag un aelod
- Adnabod problemau yn gynnar drwy sicrhau bod y systemau cywir mewn lle rhwng gwahanol asiantaethau
- Gweithiwr allweddol sef gweithiwr gall y teulu adeiladu perthynas ac ymddiried ynddo.

Fel cam nesaf i'r gwaith, bydd yr Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd yn llunio rhaglen waith glir fydd yn canolbwyntio ar yr egwyddorion uchod. Bydd y rhaglen waith yma yn gosod cyfeiriad i'r gwaith.

4.2 Diogelu

Y Cynghorydd Mair Rowlands

D1 Sicrhau perchnogaeth Cyngor cyfan i'r maes diogelu

Pwrpas y prosiect yma yw sicrhau fod perchnogaeth gorfforaethol i'r agenda diogelu a bod gweithredu yn effeithiol o ran diogelu plant ac oedolion bregus Gwynedd.

Mae'r rhaglen waith wedi'i chyflwyno i'r Panel Strategol Diogelu Plant ac Oedolion ym mis Medi ac ers hynny mae'r Grŵp Gweithredol wedi bod yn gweithredu ar y rhaglen waith honno. Mae'r yn symud yn ei flaen ond, fel

llawer i brosiect, mae'n debyg mai'r elfen o fesur effaith sydd fwyaf heriol. Er mwyn ceisio ymateb i hyn mae Grŵp Tasg wedi ei sefydlu ar gyfer creu trefn i fesur effaith mabwysiadau a chydymffurfio gyda'r polisi, y gwaith o godi ymwybyddiaeth ac effaith yr hyfforddiant ar ddiogelu.

Mae enghreifftiau wedi eu casglu gan y Rheolwyr Dynodedig o weithredu gan staff rheng flaen yn sgil gwell dealltwriaeth o ddiogelu yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf. Mae'r enghreifftiau yn dangos gallu'r gweithlu i adnabod materion diogelu a'u parodrwydd wedyn i weithredu. Mewn ambell i achos mae staff rheng flaen wedi gwneud cyfeiriad diogelu sydd wedi arwain at weithredu pellach. Cynhaliwyd Awdit Ymwybyddiaeth yn ystod y flwyddyn ac mae'r canlyniadau yn dangos fod cynnydd wedi bod yn lefelau ymwybyddiaeth staff ar draws y cyngor o ran materion diogelu. Yn ogystal mae'r niferoedd sy'n derbyn y polisi ac yn cwblhau'r modiwlau e-ddysgu yn golygu fod y neges yn cyrraedd mwy o staff ac ar draws gwasanaethau.

D2 Diogelu Plant a Phobl Ifanc

Pwrpas y prosiect yma yw gwella yn barhaus y trefniadau a diwylliant diogelu yn y maes plant a phobl ifanc.

- i) Rhan gyntaf y prosiect hwn yw maes Ecsploetio Plant yn Rhywiol, a chyflwynwyd cynllun gweithredu rhanbarthol y Bwrdd Diogelu Plant Rhanbarthol i'r Panel Strategol Diogelu. Bydd y Grŵp Gweithredol yn ystyried y goblygiadau corfforaethol sydd yn deillio o'r rhaglen waith. Rhagwelir y bydd angen codi ymwybyddiaeth a llunio rhaglen waith leol i ymateb a sicrhau cydymffurfiaeth â'r disgwyliadau. Adroddwyd yn yr adroddiad trosolwg perfformiad a gyflwynwyd ar 3 Mai 2016 ein bod yn ystyried cydweithio gydag arbenigwraig yn y maes yma (Dr Helen Beckett). Nid oes cadarnhad eto pryd fydd hyn yn digwydd.

Mae gwaith yn mynd rhagddo hefyd er mwyn sicrhau ein bod ni fel Cyngor, gymaint ag sydd bosib, yn deall y galw am wasanaeth, a thueddiadau Ecsploetio Plant yn Rhywiol yng Ngwynedd. Ar hyn o bryd mae'n anodd nodi beth yw'r effaith ar blant a phobl ifanc wedi bod gan ei bod yn ddyddiau cynnar o weithredu'r strategaeth.

- ii) Ail ran y prosiect yma yw'r gwaith o gryfhau gweithdrefnau a diwylliant diogelu o fewn y maes Addysg. Adroddwyd yn yr adroddiad ar 3 Mai 2016 fod rhaglen waith glir wedi'i llunio ac yn cael ei gweithredu. Er mwyn sicrhau fod yr ysgolion yn gwbl glir o'u cyfrifoldebau a bod gweithdrefnau a diwylliant diogelu cadarn yn ysgolion Gwynedd, penodwyd Swyddog Diogelu i'r Adran Addysg, ac mae'r swyddog yn weithredol ers Medi 2015.

Nodir isod y meysydd sydd wedi eu hadnabod fel blaenoriaeth:

- Adolygu Hyfforddiant Amddiffyn Plant Lefel 1 a Lefel 2

- Adolygu'r polisïau enghreifftiol sydd ar gael i ysgolion yn y maes diogelu, amddiffyn plant ac ymyrraeth gorfforol yng nghyd-destun datblygiadau cenedlaethol a chanllawiau' cadw'r dysgwyr yn ddiogel
- Sicrhau fod pob Corff Llywodraethol wedi mabwysiadu'r polisïau perthnasol
- Bob ysgol i dderbyn ymweliad Diogelu cyn arolwg
- Cytuno ar un strategaeth sirol
- Cytuno ar bolisi sirol enghreifftiol
- Codi ymwybyddiaeth a hyfforddiant ar 'Ecsploetio Plant yn Rhywiol' (CSE)
- Codi ymwybyddiaeth a hyfforddiant radicaleiddio
- Codi ymwybyddiaeth Ymddygiad Rhywiol Niweidiol (HSB).

Mae'n gyn amserol i fesur effaith a llwyddiant y gweithgarwch uchod ond, erbyn cyfarfod nesaf y Panel Strategol Diogelu Plant ac Oedolion Bregus, bydd arweinydd y prosiect yn ceisio cynnig trosolwg o swmp y gwaith, ac fel rhan o hynny disgwylir amlygu effaith.

D3 Diogelu oedolion bregus Pwrpas y prosiect yma yw anelu i wella yn barhaus y trefniadau a diwylliant diogel o fewn y maes oedolion.

Gyda swyddi Uwch Reolaeth yr adran bellach wedi eu llenwi mae'r Adran mewn sefyllfa ble mae modd rhoi mwy o sylw i weithredu'n llawn y prosiect dan sylw. Bydd Ceryl Davies, Uwch Reolwr Anghenion Dwys yn symud y rhaglen waith yn ei blaen a disgwylir gweld cynnydd sylweddol yn ystod y misoedd nesaf. Er bod nifer o'r argymhellion sydd ynghlwm â'r rhaglen waith wedi cael eu gweithredu, mae'r Aelod Cabinet yn awyddus i gael trefn adrodd glir sydd yn sicrhau trosolwg o'r gwaith.

Mae gweithredu rhai o'r argymhellion sydd ynghlwm â'r prosiect hwn heb os yn cael effaith uniongyrchol ar fywydau pobl. e.e. datblygu taflenni gwybodaeth bwrpasol sydd wedi eu teilwrio i unigolion sydd ag anghenion gwahanol ac felly'n hwyluso mynediad at wasanaethau. Enghraifft arall yw'r gwaith blaenoriaethu a chynyddu capasiti sydd wedi digwydd o ran ymateb i anghenion DoLS (Deprivation of Liberty Safeguards) - sydd yn sicrhau asesiad o hawliau'r unigolyn.

4.3 Y Gymraeg

Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn
11 Cymunedau yn hyrwyddo'r Gymraeg

Hyrwyddo'r Gymraeg drwy gefnogi a grymuso pedair cymuned gan gynorthwyo trigolion i gynnal asesiad o sefyllfa'r Gymraeg yn y gymuned er mwyn cryfhau statws a defnydd yr iaith.

Mae'r prosiect wedi cyflawni'r mwyafrif o'r hyn a oedd wedi ei amlinellu ar gyfer y flwyddyn gyda Fframweithiau Gweithredu'n Lleol yn eu lle ar gyfer Porthmadog, Bangor a Dolgellau a chynlluniau ar waith er mwyn hyrwyddo'r Gymraeg o fewn y cymunedau. Er na chwblhawyd y Fframwaith yn Nhalysarn llwyddwyd i ymgysylltu â grwpiau sydd ar waith o fewn y gymuned a'r Ysgol Uwchradd leol.

Mae hyn wedi arwain at gynnal ystod eang o weithgareddau o fewn y cymunedau dan sylw er mwyn ceisio cryfhau statws a defnydd o'r iaith a cheir crynodeb o'r rhain isod:

- Dau ddigwyddiad busnes (ym Mhenygroes a Criccieth) i hyrwyddo'r Gymraeg mewn busnes gyda 100% o'r rhai a fynychodd yn mynegi bwriad i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg mewn busnes yn ogystal a gwaith yn Nolgellau i hybu'r £ Gymraeg (gyrhaeddodd 80 dros y gweithgareddau i gyd)
- Un Clwb Hwyl ar ôl ysgol (yn Ysgol Dyffryn Nantlle) dros gyfnod o bum wythnos gyda rhieni yn datgan awydd i weld mwy o ddarpariaeth o'r fath i'r dyfodol
- Un Pnawn Hwyl a Dathlu (yn Nhalysarn) gyda 90 o oedolion, plant a phobl ifanc yn cymryd rhan mewn gweithgareddau creadigol trwy gyfrwng y Gymraeg a arweiniodd at ymrwymiad gan unigolion grwpiau o fewn y gymuned i lunio rhaglen o weithgareddau ar gyfer 2016/17
- Cefnogwyd Pared Dydd Gwyl Ddewi (ym Mhwillheli) gyda dros 400 yn cymryd rhan gan gynyddu ymwybyddiaeth i hunaniaeth Gymreig a'r iaith Gymraeg
- Chwe digwyddiad cerddorol (yng Nghaernarfon, Dolgellau, Dyffryn Ogwen a Pwllheli) gyda 263 yn mynychu gydag ymateb cadarnhaol gan bobl ifanc oedd yn cydnabod bod "Welsh yn boring" o'r blaen gyda nifer o'r digwyddiadau hyn yn cael eu trefnu gan bobl ifanc lleol
- Tri o weithgareddau chwaraeon trwy gyfrwng y Gymraeg yn cynnwys Rygbi, Pwl, cynnydd yn yr ymwybyddiaeth iaith yn y cymunedau, yn cynnwys cysylltiadau newydd a ffres
- Cystadleuaeth "Apps" (yng Ngholeg Meirion Dwyfor) i gynllunio apps i hyrwyddo'r Gymraeg
- Dau weithgaredd diwylliannol (yn Nyffryn Ogwen a Dolgellau) gyda 116 yn mynychu Ffug Eisteddfod a dangosiad ffilm Cymraeg
- Wyth digwyddiad cymdeithasol yn Nolgellau a Phwillheli gyda phwyslais ar ymarfer y Gymraeg a chynyddu ymwybyddiaeth am y Gymraeg (157 yn bresennol dros y gweithgareddau i gyd)

Dangosir tystiolaeth isod fod y gwaith wedi cael effaith, gyda:

- Dros 24 o weithgareddau wedi eu cynnal gyda dros 866 o fynychwyr wedi cael profiad cadarnhaol o ddefnyddio'r Gymraeg.

- Rhai gweithgareddau wedi ysgogi unigolion i drefnu eu gweithgareddau eu hunain ac felly mae elfen o dystiolaeth ei fod yn ysgogi mwy o weithgaredd drwy gyfrwng y Gymraeg.

Er y nodir fod yr unigolion sydd wedi mynychu'r digwyddiadau wedi cael profiad positif trwy gyfrwng y Gymraeg pwysleisir y ffaith mai amser a ddengys os y bydd y gwaith yn arwain at gynnydd yn y defnydd o'r Gymraeg o fewn y cymunedau dan sylw.

I2 - Y Gymraeg a'r gwasanaethau cyhoeddus

Cynorthwyo sefydliadau cyhoeddus i gynyddu a gwella eu darpariaeth o wasanaethau dwyieithog i drigolion Gwynedd fel eu bod yn gallu defnyddio'r Gymraeg yn naturiol. Drwy gydweithio gyda'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol bydd modd gosod safonau cyson ac eglur, a gweithredu ar y cyd ar gynlluniau fydd yn gwella profiad y defnyddiwr.

Mae adroddiadau blaenorol wedi cyfeirio at y ffaith fod rhywfaint o newid cyfeiriad wedi bod yn y prosiect hwn er mwyn sicrhau sylw i hyrwyddo gallu trigolion y Sir i ddefnyddio'r Gymraeg yn naturiol pan yn cysylltu hefo cyrff cyhoeddus y Sir. Mae'r Aelod Cabinet wedi nodi rhywfaint o bryder ynghylch cynnydd y prosiect hyn a gyda diflaniad y Bwrdd Gwasanaethau Lleol bu rhywfaint o ansicrwydd ynghylch a fydd y prosiect yn parhau i fod yn flaenoriaeth.

Fodd bynnag, yn eu cyfarfod olaf ddiwedd mis Ebrill fe benderfynodd y Bwrdd Gwasanaethau Lleol awgrymu i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (a fydd yn cymryd ei le) y dylid parhau hefo'r blaenoriaethau presennol hyd y bydd yr asesiad a'r cynllun llesiant wedi ei gwblhau. Bydd cyfarfod cyntaf y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn cael ei gynnal ar y 17eg o Fehefin a byddwn fel Cyngor yn amlwg yn pwysleisio'r ffaith fod y Cyngor yn credu y dylai'r prosiect barhau yn flaenoriaeth.

Mae holiadur, sy'n seiliedig ar y gwe iaith, wedi ei ddatblygu er mwyn gallu sefydlu gwaelodlin o safbwynt sefydlu beth yw lefelau defnydd o'r iaith o fewn y sefydliadau a mae Cyfoeth Naturiol Cymru a Pharc Cenedlaethol Eryri (ynghyd a'r Cyngor) wedi gwirfoddoli i dreialu'r holiadur.

Os y bydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn cytuno i flaenoriaethu'r prosiect, y camau nesaf fydd sicrhau enwebiadau ar lefel briodol o fewn pob sefydliad i arwain ar y gwaith ac i gynnal cyfarfod lefel uchel dros yr wythnosau nesaf er mwyn symud y gwaith yn ei flaen a thrafod gosod safonau.

Nid oes dim wedi deillio o'r prosiect eto ond yr amcan tymor canolig yw anelu i wella'r profiad o gysylltu hefo cyrff y sector gyhoeddus yng Ngwynedd trwy gynnig gwasanaethau yn naturiol trwy gyfrwng y Gymraeg heb orfod gofyn amdano.

I3 Pobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol

Sefydlu gwaelodlin a mesur cynnydd yn nefnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gyda phobl ifanc.

Erbyn diwedd 2015/16, cytunodd holl ysgolion uwchradd y Sir i gymryd rhan yn y prosiect ac o ganlyniad mae gwaelodlin wedi ei sefydlu o safbwynt defnydd o'r Gymraeg yn gymdeithasol ymysg disgyblion Blwyddyn 7. Yn ogystal, mae cyfres o sesiynau i godi ymwybyddiaeth a hyder pobl ifanc yn eu defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg wedi eu cynnal mewn meysydd megis chwaraeon a cerdd.

Dengys ymatebion i holiaduron fod y canran o ysgolion cynradd sy'n cynnal neu'n gallu dangos cynnydd yn y defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gan blant yn parhau i fod yn dda. Ceir crynodeb o ganlyniadau diweddaraf y Gwe Iaith o fewn yr Ysgolion Cynradd isod:

Cwestiynau holiadur Siarter Iaith	Cynnydd
Dwi'n siarad Cymraeg efo plant yn y dosbarth	2,425 (56.65%)
Dwi'n siarad Cymraeg efo plant ar y coridor ac yn y neuadd ginio	2,142 (50.04%)
Dwi'n siarad Cymraeg ar iard/fuarth yr ysgol	1,750 (40.88%)
Dw i'n gwyllo rhaglenni Cymraeg ar S4C/trwy gyfrwng y We a DVDs Cymraeg	1,642 (38.36%)
Dw i'n gwrando ar gerddoriaeth Cymraeg	2,036 (47.56%)
Pan dw i'n gallu gwneud hynny, dwi'n defnyddio technoleg trwy gyfrwng y Gymraeg e.e 'apps', y We, tecstio a.y.y.b.	2,018 (47.14%)
Dw i'n teimlo'n gyffyrddus / hapus wrth weithio yn y Gymraeg e.e darllen, ysgrifennu	3,308 (77.27%)

Dangosir tystiolaeth isod fod y gwaith wedi cael effaith, gyda:

- Gwaelodlin wedi ei sefydlu ynghylch defnydd o'r Gymraeg yn gymdeithasol gan ddisgyblion Blwyddyn 7 pob ysgol uwchradd yn y Sir.

- Mae'r gwaith hefo'r Siarter Iaith Cynradd yn dangos bod dros 2,000 o blant cynradd yn dweud eu bod wedi cynyddu eu defnydd o'r iaith.

14 Awdit o sefyllfa'r Gymraeg yng Nghyngor Gwynedd

i) Ystyried llwyddiant y Cyngor i normaleiddio'r Gymraeg drwy ei adrannau a'r gwasanaethau a ddarperir i drigolion y sir.

ii) Cyflawni gwaith ymchwil er mwyn canfod a chadarnhau i ba raddau y mae'r Cyngor yn mynd gam ymhellach ac yn llwyddo i fanteisio ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg drwy gyfrwng y gwasanaethau rydym yn eu darparu i drigolion y sir.

Mae'r gweithgareddau oedd wedi eu hadnabod ar gyfer y flwyddyn wedi eu cwblhau er bod gwaith pellach yn digwydd er mwyn ceisio cael darlun mor gyflawn â phosibl.

Adroddwyd eisoes y derbyniwyd ymateb gan 172 allan o 259 o reolwyr y Cyngor i'r awdit a gynhaliwyd yn ystod Rhagfyr a Ionawr a a bod dadansoddiad wedi ei wneud. Mae gwaith pellach wedi ei wneud er mwyn chwynu trwy'r rhestr rheolwyr gan dynnu'r rhai sydd heb gyfrifoldeb am staff allan a mynd ar ôl y rhai oedd heb ymateb i'r holiadur gwreiddiol gan roi cyfle iddynt ddod yn ôl erbyn diwedd Mai. Y gobaith wedi gwneud hyn yw y bydd gennym well darlun o'r gwir sefyllfa.

Mae'r gwaith o ddatblygu fframwaith syml sy'n amlinellu beth mae Polisi Iaith Gymraeg y Cyngor yn ei olygu yn ymarferol i wasanaethau yn mynd yn ei flaen.

Nid oes neb wedi cael budd o'r gwaith hyn eto ond maes o law bydd y gwaith yn adnabod bylchau yn ein darpariaeth iaith Gymraeg ac yn ein galluogi i gau'r bylchau hynny.

4.4 Cyngor Effeithiol ac Effeithlon

Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn

C3 Ymgysylltu

Pwrpas y prosiect hwn yw gwella ymgysylltu ar draws y Cyngor.

Erbyn diwedd Mawrth 2017, bydd y prosiect yma wedi sicrhau bod Strategaeth Ymgysylltu yn cael ei gweithredu ac yn cynnwys cyfres o weithgareddau i wella ymgysylltu ar draws y Cyngor.

Mae'r holl weithgareddau oedd wedi eu hadnabod ar gyfer y flwyddyn wedi eu cwblhau eisoes. Yn ystod 2015/16 sefydlwyd trefn newydd i gomisiynu gwaith ymgysylltu ynghyd a log canolog o weithgareddau ar draws y Cyngor.

Yn ogystal, mae gwaith wedi digwydd i ymestyn defnydd o'r cyfryngau cymdeithasol gyda cynnydd o 2,123 yn y nifer o ddilynwyr Trydar (11,702) a chynnydd o 1,576 (5,062) yn y nifer o hoffterau Gweplyfr.

Mae adroddiadau perfformiad blaenorol yn ystod y flwyddyn wedi cyfeirio at waith 'Her Gwynedd' lle y bu i ni ymgysylltu hefo dros 2,000 o bobl ar y rhaglen doriadau. Cynhaliwyd sesiwn hefo'r Grŵp Ymgysylltu (yn cynnwys aelodau o'r Pwyllgorau Craffu) a staff fu ynghlwm â'r sesiynau yn ystod mis Ebrill er mwyn derbyn adborth ac ar y cyfan daethpwyd i'r casgliad fod yr ymarferiad wedi bod yn llwyddiant. Fodd bynnag, nodwyd fod rhywfaint o wersi i'w dysgu ar gyfer y dyfodol a chytunwyd i wneud gwaith pellach er mwyn eu cyfarch.

Mae yna waith hefyd wedi ei gomisiynu yn sgil sylwadau a wnaed yn flaenorol i sicrhau fod gennym drefniadau priodol ar gyfer ymgysylltu gyda phlant a pobl ifanc, lle mae efallai angen ystyried dulliau ychydig yn wahanol i weddill y boblogaeth.

Dangosir tystiolaeth isod fod y gwaith wedi cael effaith, gyda:

- Panel Trigolion – Trefn newydd yn weithredol sy'n galluogi'r Cyngor i fesur bodlonrwydd pobl Gwynedd gydagwasanaethau'r Cyngor ac adnabod pa feysydd gwasanaeth sy'n dylanwadu fwyaf ar ganfyddiadau trigolion.
- Her Gwynedd - Pobl Gwynedd wedi cael cyfle i gyfrannu'n uniongyrchol i'r gwaith o flaenoriaethu gwasanaethau drwy fynychu cyfarfodydd lleol a / neu drwy lenwi holiadur pwrpasol a'r gwaith hyn wedi dylanwadu ar strategaeth ariannol y Cyngor. Bydd cyfle i'w ddefnyddio ymhellach i'r dyfodol a chaniatáu i bobl Gwynedd ddylanwadu ar gyfeiriad ein gwasanaethau. Mae adolygiad o'r gwersi a ddysgwyd eisoes wedi digwydd ar y cyd gyda Craffu er mwyn cryfhau gallu trigolion Gwynedd i ddylanwadu ar faterion i'r dyfodol.

C4 Gweithredu cyfundrefn berfformiad

Pwrpas y prosiect hwn fydd datblygu a gweithredu cyfundrefn berfformiad newydd. Bydd y gyfundrefn yn sicrhau fod timau gwasanaeth yn mesur yr hyn sy'n bwysig i bobl Gwynedd, a defnyddir y mesurau hynny i wella perfformiad.

Bydd y drefn adrodd ar hynny yn ychwanegu gwerth drwy ddal gwasanaethau yn atebol.

Mae mwyafrif y gweithgareddau ar gyfer y prosiect hyn yn 2015/16 wedi eu cyflawni er bod y gwaith o ddatblygu hyfforddiant modiwl perfformiad yn llithro i 2016/17.

Cynhaliwyd Colegau Rheolwyr Adrannol er mwyn ceisio sicrhau fod unedau gwasanaeth yn mesur yr hyn sy'n bwysig i bobl Gwynedd ac yn defnyddio'r mesurau i wella. Yn ogystal, cyflwynwyd y drefn adrodd perfformiad Aelodau Cabinet unigol sydd wedi golygu gwell perchnogaeth o'u meysydd a pherfformiad.

Mae gweithredu'r gyfundrefn yn golygu ein bod yn mesur y pethau sy'n bwysig i bobl Gwynedd. Rydym wedi dechrau gwneud gwahaniaeth trwy ganolbwyntio ar wella ein perfformiad yn erbyn y mesurau hyn.

C8 Llywodraethu gwybodaeth

Pwrpas y prosiect hwn yw adolygu ein trefniadau hyfforddi ar gyfer staff sy'n gweithio gyda gwybodaeth bersonol er mwyn sicrhau bod hyfforddiant yn effeithiol a'n bod yn hyderus fod gwybodaeth bersonol pobl Gwynedd yn gwbl ddiogel yn ein dwylo.

Mae'r holl gerrig milltir ar gyfer y prosiect yn 2015/16 wedi eu cyflawni neu ar waith erbyn hyn. Rydym wedi cynnal rhai sesiynau hyfforddi gyda thimau a siarad gyda rheolwyr unigol i gyfleu iddynt beth yw eu cyfrifoldebau yn hyn o beth. Yn ogystal fe gynhaliwyd sesiwn er mwyn codi ymwybyddiaeth y Penaethiaid a'u hatgoffa o'u cyfrifoldebau.

Mae'r Polisi Diogelu Data wedi ei gynnwys fel rhan o'r Ganolfan Bolisi (ar safle mewn rhwyd y Cyngor) sydd wedi ei lansio i'w gweithwyr gan y Cyngor ac mae'r modiwl e-ddysgu wedi ei baratoi a'i gyflwyno i staff dwy adran. Yn ogystal, defnyddir y drefn archwilio mewnol, lle bo modd, fel modd o wirio cydymffurfiaeth gyda'r Polisi Diogelu Data.

Ychydig o fudd sydd wedi deillio o'r prosiect hyd yma ond maes o law disgwylir y bydd trigolion Gwynedd yn elwa o well trefniadau i gadw gwybodaeth bersonol yn gyfrinachol.

Y Cynghorydd Peredur Jenkins

C1 Rhoi Ffordd Gwynedd ar waith

Pwrpas y prosiect hwn fydd yn arwain timau gwasanaeth i adlewyrchu ar eu trefniadau gwaith presennol, i herio a ydynt yn rhoi pobl Gwynedd yn ganolog, ac i ystyried a oes lle i wella.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae capasiti ychwanegol wedi ei sicrhau i weithio ar y prosiect ac erbyn hyn mae saith adolygiad ar y gweill (Cynnal a chadw ymatebol, Digartrefedd, Gwasanaethau Cefnogol, Gofal Cymdeithasol (Alltwen), Cynnal a Chadw wedi ei raglennu, Addysg a Priffyrdd a Bwrdeistrefol).

Mae'r gwaith o ddatblygu rheolwyr a staff i roi pobl Gwynedd yn ganolog yn parhau gyda gwaith wedi ei gynnal ar sail adrannol i gynorthwyo staff i adnabod anghenion defnyddwyr, pwrpasau a mesuriadau eu gwasanaethau a dadansoddi a dehongli'r wybodaeth hynny.

Er mwyn sicrhau dealltwriaeth gyffredin o'r egwyddorion ymysg yr Aelodau Cabinet bydd gwahoddiad iddynt fynychu sesiynau sydd wedi eu trefnu ar gyfer Rheolwyr yn ystod yr wythnosau nesaf i edrych ar beth mae'r egwyddorion yn ei olygu ar lefel ymarferol.

Pwysleisir y ffaith nad yw'r adolygiadau eu hunain yn newid diwylliant. Byddwn yn canolbwyntio ar yr elfen newid ymddygiad gan adnabod

yddygiadau ar gyfer Unedau/unigolion a darparu cyfleon i ddysgu drwy eu profiadau eu hunain yn ystod y misoedd nesaf. Yn ogystal, bydd y Penaethiaid a'r Uwch Reolwyr yn mynychu hyfforddiant gan gwmni Vanguard ar Feddylfryd Systemau.

Gwelir tystiolaeth o effaith y gwaith isod, gyda'r gwaith newid ymddygiad yn parhau i fynd yn ei flaen:

Uned Digartrefedd

- Lleihad yn y nifer o ddiwrnodau cyfartalog y mae yn ei gymryd i roi unigolion digartref mewn llety o 124 diwrnod cyfartalog yn 13/14 i 70 diwrnod yn 15/16.
- Uchafswm diwrnodau y mae'n ei gymryd i roi unigolion digartref mewn llety wedi lleihau o 455 i 200 o ddiwrnodau yn ystod yr un cyfnod.

Uned Eiddo

- Gostyngiad o 19% yn yr amser mae'r cwsmer yn disgwyl i gwblhau gwaith h.y. o 10.1 diwrnod i 8.2 diwrnod.
- Gostyngiad o £7,118 (8.2%) yng nghost cyflawni gwaith trwy ail drefnu gwaith yn fewnol.
- Rhyddhau rhywfaint o amser staff, sydd wedi arwain at £20,000 o arbedion staffio.

•

Uned Gefnogol

- Systemau cofnodi electronig wedi eu datblygu. Bydd yn arbed amser ar waith gweinyddol i staff ar draws y Cyngor.
- Gwella effeithiolrwydd trin data sydd wedi arwain at arbedion effeithiolrwydd gyda tharged o £116,000. Bydd hyn yn lleihau y gofyn am doriadau mewn gwasanaethau i bobl Gwynedd

Iechyd a Gofal

- Mae'r tîm integredig yn Alltwen bellach wedi dangos fod eu ffordd newydd o weithio yn gwneud gwahaniaeth i gleientiaid trwy ganolbwyntio ar yr hyn sydd yn cyfrif iddynt yn hytrach nag yr hyn sydd ar gael. Mae tystiolaeth hefyd fod y gofyn am becynnau gofal wedi lleihau trwy fod yn fwy ystyrlon wrth asesu gofynion unigolion a bydd yr Aelod Cabinet Gofal yn ymhelaethu ar hyn yn ei adroddiad perfformiad ef yn y cylch hwn.

C2 Rhaglen datblygu arweinwyr

Pwrpas y prosiect hwn yw sicrhau fod arweinwyr o fewn Cyngor Gwynedd yn deall egwyddorion Ffordd Gwynedd, eu bod yn ymwybodol o beth sydd angen iddynt hwy ei wneud er mwyn atgyfnerthu egwyddorion Ffordd Gwynedd drwy holl haenau'r sefydliad, a bod yna gyfundrefn yn ei le i sicrhau bod hynny'n digwydd yn gyson.

Mae'r cylch cyntaf o'r drefn gwerthuso newydd wedi ei gwblhau ac mae adborth adeiladol wedi bod i'r drefn oddi wrth aelodau'r Cabinet a'r Grŵp Rheoli a chytundeb wedi ei sicrhau i ymestyn trefniadau tebyg i Uwch Reolwyr yn y Cyngor. Yn ogystal, mae'r ymarferiad 360⁰ (derbyn adborth oddi wrth aelodau o gylch gwaith uniongyrchol gweithiwr) wedi'i gynnal ac mae'r rhan helaethaf o benaethiaid y Cyngor wedi derbyn yr adborth.

Cynhaliwyd sesiwn gweithdy i'r Aelodau Cabinet yn ystod mis Ebrill er mwyn rhoi cyfle iddynt adolygu eu hanghenion datblygol. Derbyniwyd adborth cymysg i'r sesiwn hon gyda rhai o'r Aelodau yn mynegi amheuaeth ynghylch defnyddioldeb y gweithdy ac os oedd yn cwrdd â'r gofynion. O ganlyniad bydd angen ail ystyried addasrwydd darparu sesiynau tebyg ar gyfer gwleidyddion a swyddogion.

Nodir fod adborth gan y Penaethiaid yn awgrymu fod y rhaglen o fudd ond amser a ddengys os bydd yn arwain at well arweinyddion a gwell gwasanaeth i'r cyhoedd.

Mae amheuaeth os yw'r elfen gydag Aelodau'r Cabinet wedi bod yn llwyddiant ac o ganlyniad byddwn yn ail ymweld a'r rhaglen sy'n cael ei gynnis iddyn nhw gan dderbyn adborth gan yr aelodau.

C5 Ymestyn y defnydd o hunanwasanaeth

Pwrpas y prosiect hwn yw ymestyn y defnydd o hunanwasanaeth i hwyluso mynediad pobl Gwynedd at wasanaethau'r Cyngor ac ar gost is na'r sianeli traddodiadol.

Ychydig o gynnydd sydd wedi bod yn y prosiect hwn o ganlyniad i gwestiwn ynghylch y sylfaen dechnegol i'w defnyddio.

Dros y misoedd diwethaf mae gwaith wedi mynd yn ei flaen i edrych ar yr opsiynau ar gyfer y sylfaen dechnegol gan edrych ar arfer da o fewn Cynghorau eraill. Yn dilyn y gwaith hwn rydym wedi penderfynu symud ymlaen i ddatblygu ein system ein hunain yn hytrach na phrynu system oddi ar y silff.

Mae'r Aelod Cabinet wedi gofyn i'r Arweinydd Prosiect baratoi achos busnes cynhwysfawr gyda'r bwriad o adrodd yn ôl yn ystod mis Medi.

C6 Strategaeth Technoleg Gwybodaeth (TG)

Pwrpas y prosiect hwn yw llunio Strategaeth Technoleg Gwybodaeth fydd yn gosod allan y cyfeiriad am y cyfnod erbyn diwedd Mawrth 2016.

Yn ystod y flwyddyn bu gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu Strategaeth Technoleg Gwybodaeth gan ymgynghori hefo'r Cyfarwyddwyr a'r Penaethiaid ynghyd â charfannau o staff ar y prif faterion sydd angen sylw, sut i gyfarch y materion hynny a'r adnoddau fydd eu hangen ar gyfer gweithredu.

Er y bu rhywfaint o lithriad yn yr amserlen wreiddiol ar gyfer llunio'r strategaeth fe'i mabwysiadwyd yn ffurfiol gan y Cabinet ar 3 Mai 2016, a chytunwyd i ariannu dwy swydd Rheolwr Cyfrif er mwyn cynorthwyo ei gwireddu.

Ar hyn o bryd does neb wedi cael budd o ganlyniad i'r prosiect ond wrth gyflwyno'r Strategaeth bydd yn arwain at well gwasanaethau gan y Cyngor yn ogystal ag arbed arian i wneud gwell defnydd o'r adnoddau sydd gennym i bobl Gwynedd.

C7 System rheoli dogfennau a chofnodion electronig (EDRMS)

Pwrpas y prosiect hwn yw sefydlu system EDRMS o fewn o leiaf pum adran erbyn diwedd 2017, er mwyn sicrhau bod trefniadau rhannu gwybodaeth y Cyngor yn llawer haws ac effeithiol.

Mae'r prosiect wedi cyflawni'r hyn a amlinellwyd ar gyfer y flwyddyn ac erbyn hyn mae system ar gyfer rheoli dogfennau a chofnodion electronig yn ei lle.

Bu i'r rhan fwyaf o staff yr Adran Cefnogaeth Gorfforaethol drosglwyddo i ddefnyddio'r system yn ystod mis Ionawr/Chwefror a bydd yr Adran Economi a Chymuned a'r Tîm Arweinyddiaeth yn trosglwyddo dros yr wythnosau nesaf. Erbyn hyn mae oddeutu 150 o staff yn defnyddio'r system.

Mae'n gynamserol i asesu os oes budd wedi deillio o'r prosiect hyd yma ond o gyflwyno'r system bydd yn arwain at arbedion ariannol ac yn sicrhau fod gwell trefn ar gyfer rheoli dogfennau a chofnodion electroneg.

4.5 Cynllunio Ariannol

Y Cynghorydd Peredur Jenkins

CA1 Gwireddu arbedion

Pwrpas y prosiect hwn yw sicrhau fod trefniadau yn eu lle er mwyn gwireddu'r arbedion effeithlonrwydd o £13.6m sydd eisoes wedi eu cytuno fel rhan o'r gyfundrefn arbedion ynghyd ag unrhyw arbedion pellach a adnabyddir.

Erbyn hyn, mae 90.9% o gynlluniau 2015/16 wedi eu gwireddu. Gyda'r rhan helaethaf o'r gweddill, llithriad i'r flwyddyn ddilynol yn unig a ragwelir. Mae'r sefyllfa felly yn foddhaol, a'r adrannau wedi pontio unrhyw ddiffyg o'r llithriadau heb gymorth corfforaethol. Nodir y bydd her gynyddol wrth weithredu'r toriadau hefyd yn 2016/17.

Fel nodwyd yn yr adroddiad perfformiad diwethaf, roedd sefyllfa'r Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant yn dra gwahanol gyda diffyg cyflawni o £750,000 yn cael ei ragweld hefo cynlluniau 2015/16.

Erbyn hyn mae rhaglen waith addasedig wedi cael ei datblygu er mwyn ymateb i'r sefyllfa ac wedi ei chytuno. O ganlyniad i hyn, ac o fod â Thîm

Rheoli sefydlog bellach yn ei le, fe ddylai'r Adran fod mewn gwell sefyllfa i wireddu'r arbedion effeithlonrwydd, a thoriadau sydd wedi eu proffilio yn 2016/17 a 2017/18, yn ychwanegol i'r rhai sydd eto i'w gwireddu ac wedi llithro o gynlluniau 2015/16.

CA2 Cytundeb Canlyniadau

Pwrpas y prosiect hwn yw sicrhau fod y Cyngor yn gallu hawlio'r swm llawn o £1.3m sydd ar gael yn 2014/15 ac 2015/16 am gyflawni canlyniadau sydd wedi eu cytuno gyda'r Llywodraeth.

Yn ystod y flwyddyn paratowyd adroddiad ar berfformiad y Cyngor yn 2014/15 a'i gyflwyno i'r Llywodraeth yn cadarnhau ein bod wedi cyrraedd neu wneud yn well na'r uchelgais a oedd wedi ei osod. O ganlyniad i hyn rydym wedi derbyn taliad o £1.3m.

Mae hyn mae wedi golygu fod y Cyngor wedi gallu osgoi gwneud gwerth £1.3m yn ychwanegol o doriadau.

CA3 Toriadau

Pwrpas y prosiect hwn yw sefydlu y toriadau y gellir eu gwireddu er mwyn cau'r bwlch ariannol fydd ar ôl yn ystod cyfnod y Cynllun Strategol wedi i ni gyflawni'r arbedion effeithlonrwydd.

Cyflawnwyd yr holl weithgareddau oedd wedi eu hadnabod ar gyfer y flwyddyn. Ymysg y gweithgareddau fe adnabuwyd toriadau posibl, cynhaliwyd trafodaethau hefo cynghorwyr ac aelodau staff ynghylch y rheini ac yna gynnal yr ymgynghoriad cyhoeddus 'Her Gwynedd' ar ddiwedd 2015.

Daeth y prosiect hwn i ben ar ddechrau mis Mawrth pan fu i'r Cyngor gymeradwyo cyfres o doriadau gwerth £4.9m yn seiliedig ar ymateb y cyhoedd a busnesau i'r ymgynghoriad 'Her Gwynedd'.

Bydd gweithrediad y toriadau yn cael eu monitro o fewn y drefn gwireddu arbedion o hyn ymlaen.

CA4 Effeithlonrwydd pellach a modelau darparu gwasanaeth

Pwrpas y prosiect yma yw darganfod cynlluniau effeithlonrwydd pellach er mwyn lleihau maint y toriadau fydd eu hangen yn ogystal ag ymchwilio i feysydd lle mae'n bosib newid y model presennol o ddarparu gwasanaeth gan felly wneud arbedion.

Mae'r prosiect yma wedi cyflawni'r hyn a amlinellwyd ar gyfer y flwyddyn gyda'r prosiect yn edrych ar gynlluniau gwerth £8.1m er mwyn cyfarch targed o £7.25m yn y Strategaeth Ariannol. Ceir crynodeb o'r diweddaraf ynghylch tri chynllun sydd wedi bod ar y gweill isod:

Hamdden

Mae'r gwaith o ddatblygu model amgen ar gyfer y maes hamdden yn parhau.

Gofal

Mae'r gwaith ar yr Achos Strategol ar gyfer Model Darparu Amgen yn parhau.

Cludiant

Trafodwyd yr achos amlinellol ar gyfer model amgen ar gyfer darpariaeth cludiant yn ddiweddar a daethpwyd i'r casgliad nad oedd achos ariannol gwerth chweil ar gyfer symud ymlaen gyda'r gwaith. Fodd bynnag, penderfynwyd fod angen edrych ar anghenion cludiant cyhoeddus yn ei gyfanrwydd o bersbectif tudalen lân.

5.0 Mesurau

5.1 Plant a Phobl Ifanc

Y Cynghorydd Gareth Thomas

Gweler copi o holl fesurau'r Adran Addysg yn Atodiad 1.

Mae perfformiad Gwynedd yn gyffredinol dda ar draws y Cyfnodau Allweddol. Mae perfformiad yn dda iawn yng Nghyfnod Allweddol 3 ac yn gryf erbyn diwedd cyfnod allweddol 4 gan fod ar y brig mewn tri allan o'r chwe phrif fesurydd ar lefel Genedlaethol. Yn y sector gynradd, mae perfformiad yn ddau gyfnod allweddol yn cryfhau gyda lle i wella yn bellach, yn enwedig yn y Cyfnod Sylfaen. Ar wahân i Gyfnod Allweddol 3, mae lle i gryfhau perfformiad ar draws yr ystod mesurau yn enwedig er mwyn sicrhau bod disgyblion uwch eu gallu yn perfformio'n well.

Rwy'n awyddus i dynnu eich sylw i'r mesurau canlynol:

- **EDU/016b Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion uwchradd** – Yn ystod y flwyddyn addysgol, bu i bresenoldeb disgyblion o fewn y sector uwchradd gynyddu 0.4% i 94.6%. Mewn cymhariaeth, yn genedlaethol, bu i'r ffigwr gynyddu 0.2% i 93.8%. Mae presenoldeb ysgolion uwchradd Gwynedd wedi codi o'r pedwerydd safle yn 13/14 i gydradd ail uchaf drwy Gymru.
- **DANS06 Canran disgyblion 16 oed sydd yn ennill Dangosydd Pynciau Craidd (Gradd C neu uwch mewn Cymraeg/ Saesneg, Mathemateg a Gwyddionaeth)** – Mae'r ffigwr canran yma wedi codi 9.2% yn ystod y tair blynedd addysgol ddiwethaf ac yn 62.4%. Mae Gwynedd yn y trydydd safle yn Genedlaethol.
- **EDU/017 Canran y disgyblion sy'n ennill trothwy lefel 2+ yn cynnwys gradd A*-C mewn Cymraeg neu Saesneg a Mathemateg** – Rydym yn perfformio yn y pumed safle yn genedlaethol gyda hwn. Mae'r mesurydd yma wedi gweld cynnydd yn flynyddol ers 2012. Mae'r adran addysg a GwE wedi adnabod

Saesneg a Mathemateg fel meysydd i weithio yn rhanbarthol arnynt, ac mae swydd Swyddog Ymgynghorol Mathemateg wedi'i llenwi (cychwyn ar 1 Mehefin 2016) er mwyn cyfarch anghenion yn lleol.

- **EDU/008a Nifer o waharddiadau parhaol yn ysgolion cynradd yn y flwyddyn academaidd** – Am y tro cyntaf, mae rhai o ysgolion cynradd Gwynedd wedi gwahardd yn barhaol. Mae'r nifer o waharddiadau cyfnod penodol wedi codi yn ogystal i 83. Fe welwyd 21 o ysgolion cynradd yn gwahardd yn ystod y flwyddyn. Gellir dweud mai'r diffyg ddarpariaeth arbenigol yw'r ffactor yn y cynnydd yma. Mewn ymateb i hyn, mae'r adran yn cychwyn darpariaeth unedau arbenigol o fewn ysgolion er mwyn cynnal y disgyblion mwyaf dwys yn ymddygiadol ac yn emosiynol.

Yn Atodiad 2, ceir data arolygiadau ysgolion Gwynedd ers Ionawr 2015. Ers cyflwyno'r data yma yn yr adroddiad diwethaf, mae chwe ysgol gynradd wedi derbyn arolygiadau. Bu i'r ysgolion cynradd yma dderbyn dyfarniad da neu well ar draws y tri cwestiwn allweddol a'r ddwy farn gyffredinol. Roedd un ysgol wedi derbyn barn Rhagorol ar gyfer pob dangosydd ac un arall wedi derbyn rhagoriaeth ar gyfer arweinyddiaeth a'u gallu i wella. Ymhob achos roedd y farn ar gyfer is-ddangosydd Gwella Ansawdd yn dda neu well ac o'r adroddiadau sydd wedi'i cyhoeddi hyd yma, nid oes unrhyw sylw pellach i wella ansawdd na chynllunio gwelliant.

Gellir gweld cysylltiad clir yma gyda gwaith prosiect P2- Gwella Arweinyddiaeth a Rheolaeth sy'n cael effaith cadarnhaol ar wella ansawdd addysg yn y Sir.

Y Cynghorydd Mair Rowlands

Ceir copi o holl fesurau Plant a Chefnogi Teuluoedd, Hamdden ac Ieuencid yn Atodiad 1. Mae'r gwaith o ddatblygu pwrpas a mesurau yn parhau.

Yn gyffredinol, mae'r mesurau yn perfformio yn dda, gyda nifer wedi cynnal a gwella perfformiad o'i gymharu a 2014/15. Nodir rhai o'r rhain isod:

LiesPMG2 – Cynllun llwybr clir wedi ei gytuno ar gyfer plant mewn gofal – Perfformiad yma wedi bod 100% bob blwyddyn ers 2013, ac mae'r ffigwr yma wedi parhau ar gyfer eleni, gyda 97 o bobl ifanc gyda chynllun llwybr mewn lle.

SCC/041(a) – Canran y plant cymwys, perthnasol a phlant fu'n berthnasol a chanddynt gynlluniau llwybr yn ôl yr angen – Perfformiad yma wedi'i gynnal ar 100% eto eleni. Yn genedlaethol, roedd y ffigwr yma yn 91.2% yn 2014/15. Nid yw ffigyrau cenedlaethol wedi eu cyhoeddi ar gyfer 2015/16 eto, ond mae Gwynedd yn y safle cyntaf ar hyn o bryd.

Diogelu1 – Cyfradd y plant a gafodd eu trafod mewn goruchwyliaeth, lle rhoddwyd ystyriaeth i niwed sylweddol - Wedi cynnal y perfformiad ar 100% eto eleni. Gan fod y gwaith yma wedi gweithio'n dda yn Arfon, mae'n fwriad ymestyn i dimau plant Dwyfor a Meirionnydd yn 2016/17, ac i Derwen (y gwasanaeth sy'n gweithio gyda phlant anabl a'u teuluoedd a'r Tim 16+ar ôl hynny).

Ceir rhai mesurau sydd heb berfformio cystal, ac mae'r Aelod Cabinet yn awyddus i'r Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd weithio ymhellach i ystyried lle gellir gwella a goresgyn rhwystrau gyda rhai ohonynt:

SCC/025 – Canran yr ymweliadau statudol a phlant sydd wedi derbyn gofal oedd fod i gael eu cynnal yn ystod y flwyddyn a'i cynhaliwyd yn unol a'r rheoliadau – Perfformiad 2015/16 yn 87% o'i gymharu ag 89% y llynedd. Mae'r adran wedi cadarnhau bod yr ymweliadau wedi digwydd, ond mewn rhai sefyllfaoedd, nid ydynt yn cael eu cofnodi o fewn yr amserlen briodol. Mae'r adran yn ystyried ffordd o sicrhau bod yr wybodaeth yn cael ei gofnodi, ac yn cadw llygad ar hynny

CSP3 – Canran o gynnydd a wnaed gan deuluoedd yn dilyn ymyrraeth Tim o Amgylch y Teulu (ar gyfartaledd) - Mae'r ffigwr yma wedi'i nodi fel 25.3%. Mae'r ganran wedi lleihau oherwydd natur y teuluoedd mae'r tîm yn gweithio gyda hwynt. Mae anghenion y teuluoedd yn llawer mwy cymhleth ac yn uwch yn y continwmm o angen sy'n golygu delio llawer iawn llai gydag achosion ymyrraeth gynnar. Rwyf hefyd wedi gofyn i'r tîm ystyried mesurau eraill i fesur effaith y gwaith yma, fel rwyf eisoes wedi'i nodi wrth drafod prosiect P9 Sicrhau ystod o wasanaethau ataliol ar gyfer grwpiau o blant a phobl ifanc bregus Gwynedd

SCC/024 - Canran y plant sy'n derbyn gofal yn ystod y flwyddyn a chanddynt Gynllun Addysg Bersonol o fewn 20 diwrnod ysgol i dderbyn gofal neu ymuno ag ysgol newydd yn ystod y flwyddyn - Mae'r ffigwr yma yn 37.9% o'i gymharu â 82.1% y llynedd.

Bydd rhai o'r mesurau sydd wedi eu hadrodd yn ystod y blynyddoedd diwethaf yn newid yn sgîl y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014, sydd yn weithredol ers 6 Ebrill 2016. Byddwn hefyd yn adrodd ar fesurau newydd o ganlyniad i hyn.

5.2 Cyngor Effeithiol ac Effeithlon

Y Cyngorydd Peredur Jenkins

CG18 Nifer o ddamweiniau RIDDOR

Edrychwyd ar pam fod y niferoedd yn erbyn y mesur hwn wedi lleihau yn sylweddol o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol. Roedd y nifer o ddamweiniau RIDDOR yn 40 yn 15/16 o'i gymharu â 63 yn 14/15, 75 yn 13/14 a 64 yn 12/13. Mae'r mesur hwn yn adrodd yn unig ar ddamweiniau os yw'n trefniadau ni ar fai neu yn ddiffygiol mewn damwain.

Mae lle i gredu fod gweithgareddau sydd wedi eu cynnal gan y gwasanaeth i dargedu meysydd penodol megis Oedolion, a chymorth sydd wedi ei ddarparu i Adrannau wedi cyfrannu tuag at y lleihad hwn a byddwn yn parhau i gadw golwg ar y sefyllfa.

Gwasanaeth Taliadau Credydwy

CD6.01 Canran yr anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod (ar draws y Cyngor)

Edrychwyd ar berfformiad y mesur hwn (93%) ac eglurwyd bod ffigyrau'r Adran Addysg (ac yn benodol Ysgolion Cynradd) yn effeithio ar berfformiad y mesur. Trafodwyd yr angen i ymateb i'r sefyllfa hyn gan ddal Adrannau yn atebol dros eu perfformiad ac fel cam cyntaf byddaf yn cysylltu hefo'r Aelod Cabinet Addysg gan ofyn iddo roi sylw i'r mater. Byddaf yn parhau i gadw golwg ar y sefyllfa er mwyn penderfynu os oes angen gweithredu ymhellach.

Mesurir canran yr anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod ar gyfer unigolion a busnesau lleol yn 2016/17 hefyd.

Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth

Nodir fod rhywfaint o anghysondeb rhwng y wybodaeth ar gyfer TG01, TG02 a TG05 (Atodiad 1) o'i gymharu â'r wybodaeth sydd wedi ei gyflwyno ynghylch bodlonrwydd adrannau a gwasanaethau a'r Tîm Rheoli Corfforaethol o'r gwasanaeth sy'n codi cwestiynau a ydym yn mesur y pethau iawn er mwyn gwella perfformiad.

O ganlyniad, mae'r Aelod Cabinet wedi gofyn i'r Gwasanaeth ail edrych ar y mesurau gan ofyn iddynt ystyried beth sydd am ddangos neu brofi fod yr Unedau yn cyflawni'r hyn y dylent ei wneud.

Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn

Mae gwaith pellach angen ei wneud er mwyn miniogi rhywfaint ar rai o'r mesurau perfformiad ac ni fyddwn yn dechrau mesur nifer ohonynt hyd chwarter cyntaf 2016/17 .

Y Cynghorydd John Wynn Jones

Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol

WMT/009 – Canran y gwastraff trefol a gesglir gan yr Awudurdod Lleol ac a gaiff ei baratoi ar gyfer ei aildddefnyddio, ailgylchu neu ei gompostio.

Mae'r rhagolygon diweddaraf o 58.75% (data i'w ddilysu) yn dangos ein bod yn debygol o gwrdd a'r targed cenedlaethol o 58% ac wedi dangos cynnydd sylweddol o'r 51% yr oeddem yn ei ailgylchu yn 2012/13. Mae'r newid i gasgliadau gwastraff gweddilliol bob 3 wythnos wedi arwain at gynnydd yn y cyfraddau hyn er y byddwn yn pwysleisio na fyddwn yn gweld effaith blwyddyn lawn ar gyfer ardal Arfon hyd 2016/17.

Nodir fod ein gwaith o gyflwyno trefn casgliadau gwastraff gweddilliol bob tair wythnos yn cael ei ystyried fel ymarfer da yn genedlaethol a rydym eisoes wedi darparu cyngor a chymorth i gynghorau eraill sy'n ystyried cyflwyno trefn o'r fath gan gynnwys Conwy, Ynys Môn, Abertawe, Powys, Bedfordshire a Dorset.

PB51 – Canran lefelau ailgylchu / compostio masnachol

Gwelwyd cynnydd o bron i 6% yn y cyfraddau hyn o 35.45% ar ddiwedd 2014/15 i 41.44% (data i'w ddilysu) yn 2015/16. Eto, dylid cymharu hyn gyda'r 27% oedd yn digwydd yn 2012/13. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf daeth deddfwriaeth newydd i rym yng Nghymru sy'n golygu fod masnachwyr yn gorfod cymryd cyfrifoldeb am ddiidoli ac ailgylchu eu gwastraff eu hunain ac mae'r ffaith fod y Cyngor yn darparu gwasanaeth sy'n eu galluogi i gwrdd â'r gofynion hyn wedi bod o fantais.

Adran Ymgynghoriaeth

Ar gyfer yr Adran yma mae un prif fesur wedi ei adnabod sef elw yn erbyn y targed. Mae'r rhagolygon diweddaraf yn awgrymu y bydd diffyg yn y targed net o -£159,640 ar ddiwedd 2015/16. Y prif reswm dros hyn yw bod Uwch Reolwr wedi gadael ei swydd yn ystod y flwyddyn ac o ganlyniad mae gofynion rheolaethol/strategol ychwanegol wedi effeithio ar incwm yr Adran. Er bod llif gwaith ychwanegol wedi ei adnabod er mwyn lliniaru'r golled nid oedd y gwaith wedi ei gyflwyno mewn pryd i fynd i gyfrifon 2015/16.

Mae agweddau o waith yr Uned Rheolaeth Adeiladu a'r Uned Dŵr ac Amgylchedd yn cael effaith uniongyrchol ar drigolion Gwynedd ac erbyn hyn mae mesurau wedi eu datblygu i fesur effaith yr agweddau hyn. Bydd adroddiadau i'r dyfodol yn cynnwys gwybodaeth am berfformiad y mesurau hyn.

Y Cynghorydd Dafydd Meurig

Eiddo 4 – Canran adeiladau gyda systemau diogelwch priodol mewn lle i alluogi defnyddio'r adeilad i ddarparu gwasanaeth

Mae hwn yn fesur newydd yn dilyn cwblhau'r ymarferiad Ffordd Gwynedd a pwysleisir na fyddwn yn deall y sefyllfa yn iawn hyd nes fydd y cylch cyfan cyntaf o archwiliadau wedi eu cwblhau.

Er bod y gwaith hyd yma wedi darganfod nad oes 'systemau diogelwch priodol' yn eu lle mewn 44% o'r adeiladau sydd wedi eu harchwyllo pwysleisir y ffaith fod mai materion neu broblemau cymharol fychan yw'r rhesymau yn y mwyafrif o achosion ac nid yw'n golygu fod yr adeiladau yn annioegel. Heb gyflwyno'r drefn newydd ni fyddem wedi darganfod y problemau hyd nes i rhywbeth fynd o'i le.

Bydd yr Aelod Cabinet yn parhau i gadw golwg ar y mesur hwn.

GYC 22 - Canran o fusnesau anghydfurfiol sy'n gwerthu nwyddau gyda chyfyngiad oed sydd bellach yn cydymffurfio

Mae'r canran o fusnesau na werthodd nwyddau yn anghyfreithlon (ffigwr yn cynnwys 'test purchase' gan Safonau Masnach (tybaco, cyllyll ayb) yn ogystal â 'test purchase' yr Heddlu (alcohol – siopau trwyddedig yn unig) yn 81%.

Felly, allan o 57 'test purchase' bu i 11 busnes (19%) werthu yn anghyfreithlon cyn unrhyw ymyrraeth gan Safonau Masnach. Ym mhob achos o werthiant o'r fath, mae'r busnes wedyn yn derbyn ymyrraeth/ymweliad er mwyn asesu systemau'r busnes/rhesymau am y gwerthiant a chynnig cyngor ar sut i wella eu sistem ac osgoi gwerthiant yn y dyfodol. Yn dilyn hyn, mae'r busnesau yn cael ail 'test purchase' er mwyn monitro cydymffuriad.

Allan o'r 11 a werthodd yn anghyfreithlon y tro cyntaf, ni werthodd unrhyw un o'r busnesau yn yr ail 'test purchase'.

PAM 9a - Canran o sefydliadau bwyd sydd yn y system sy'n cyrraedd sgôr 4/5 safonau hylendid bwyd.

Nodir fod y canran o sefydliadau yng Ngwynedd sy'n cyrraedd sgôr 4/5 wedi parhau yn gyson dros y tair blynedd diwethaf gan amrywio o 91% yn 2013/14 i 93% yn 2015/16. Dengys fod y cyfartaledd ar gyfer Cymru yn Ebrill/Mai 2016 yn 86%.

6.0 Casgliad

Gwelir cynnydd da ar y prosiectau trawsnewidiol, a thystiolaeth o effaith cadarnhaol ar drigolion Gwynedd yn dod i'r amlwg.

Mae'r pwyslais a roddir gan dimau gwasanaeth y Cyngor ar ddod i wraidd y rhesymau tu nôl i berfformiad eu mesurau yn ogystal â'r gwaith sydd wedi digwydd ar ddatblygu mesurau o'r newydd yn dystiolaeth fod gwasanaethau yn rhoi mwy o bwyslais ar bobl Gwynedd

7.0 Argymhelliad

Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Dim i'w ychwanegu i'r adroddiad sydd yn hunan-esboniadol.

Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.